

De scherpunt bleek, volgens het onderzoek van WALLER niet in de vena jugularis doch in de arteria carotis een wond te hebben teweeggebracht, zoodat het kind tengevolge van arterieele verbloeding is overleden.

Amsterdam, 21 Febr. 1910.

H. J. M. SCHOO.

---

#### WEDERWOORD.

De volgende regels gelden den voorzichtigen chirurg OIDTMANN, niet den onvoorzichtigen schrijver, wiens ontboezeming op bladz. 536 van het laatste nummer geen antwoord mijnerzijds waard is. Deze schrijver toch heeft bij het begin van het gevecht niet mij, maar, jammer genoeg, zich zelf verwond, door te schrijven over een methode, waarvan hij blijkbaar bij het lezen niets heeft begrepen. Dit herinnert mij aan het geschreeuw over BODE's Florabüste van den kant van afgunstigen, die het kunstwerk niet eens persoonlijk hadden gezien.

Geen der zake kundig en welvoegelijk collega zal mij tegenspreken, dat — geheel afgezien nog van de eventueele verplaatsing der zaadstreng — alleen reeds het onmiddellijk afgaan op den breukzakhals een beginsel vertegenwoordigt, geheel afwijkend, van de tot nu toe gevolgde methoden.

Wat den heer OIDTMANN het meest schijnt te hebben gekriebeld, is de „kleine snede”. Intusschen de grootte van de incisie is voor een deel een kwestie van smaak. Mij persoonlijk hindert het altijd, als het handschrift van den chirurg op den duur zichtbaar blijft en daarom tracht ik steeds alles te doen om de sporen van mijn mes weder uit te wisschen. De kleine appendixsnede, de korte breuksnede geven in den regel onzichtbare litteekens. *Een geoefende hand kan met de kleine snede volstaan.*

Indien ik — inplaats van het korte mes van den chirurg — het lange mes van den patholoog-anatoom gebruikte, of indien ik eens naar Artis geroepen werd, om een laparotomie bij den olifant te verrichten, dan zou ook ik OIDTMANN's lange snede maken. Het nijlpaard daarentegen heeft zulk een grooten bek en opent die zoo vaak en zoo lang, dat men daarbij tenslotte de laparotomie ook wel per os zou kunnen uitvoeren.

Amsterdam 21 Febr. 1910.

LANZ.

---

#### ONHEUSCHE MANIEREN.

De tijd, waarin ik red.-gerant van dit *Tijdschrift* was, ligt nog niet zoo ver achter mij, dat het mij onbekend zou zijn hoe het kan voorkomen, dat stukken worden opgenomen, die bij nader inzien liever buiten het *Tijdschrift* waren gebleven. Het ingezonden stukje van dr. OIDTMANN in het laatste nummer behoort m.i. tot die, welke aan de aandacht der redactie zijn ontsnapt. Een woord van protest over de opneming er van moet mij van het hart.

Tevergeefs heb ik mij afgevraagd, welke bedoeling dr. OIDTMANN met zijn stukje kan hebben gehad. Was het die, om een collega eenige onaangenaamheden toe te voegen, dan moge zijn doel bereikt zijn, maar dan heeft het *Tijdschrift* zich ten onrechte voor dit doel laten gebruiken. Was het de bedoeling, nadere inlichting te verkrijgen, dan had dr. OIDTMANN moeten ge-

voelen, dat de inkleeding verdere gedachtenwisseling onmogelijk maakte en had de redactie moeten voorkomen, dat het stukje in dien vorm werd geplaatst.

Ik weet nu wel, dat de redactie zich in dit geval in bijzondere moeilijkheid bevond, omdat prof. LANZ zelf in den Raad der redacteuren zitting heeft en een weigering tot opneming als partijdigheid zou kunnen worden uitgelegd, maar ik geloof inderdaad, dat met een onpartijdigheid, als nu betracht is, het belang van een goede gedachtenwisseling niet werd gediend.

Het vermanend woord van den eersten beheerenden redacteur, dat, naar mij bekend is, zoo dikwerf den goeden toon in ons *Tijdschrift* wist te verzekeren, had zich in dit geval, niet alleen naar mijn meening, meer moeten doen gelden.

Amsterdam, 21 Februari 1910.

C. C. DELPRAT.

---

Wij ontvingen nog een stuk van gelijke strekking. Ik moet schuld belijden en erkennen, dat onze zucht naar onpartijdigheid ons parten heeft gespeeld.

H. BURGER.

---

## BERICHTEN.

### Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

*Jaarverslag van het staatstoezicht op de volksgezondheid over 1908.*

Namen in de voorafgaande jaren deze jaarverslagen telken jare toe in omvang, het onlangs verschenen verslag over 1908 is aanmerkelijk dunner dan dat over 1907, nl. slechts 900 bladzijden tegen 1255 in het voorafgaande jaar. De inrichting is dezelfde als van de beide voorgaande jaarverslagen nl. eerst een verslag van den centralen gezondheidsraad en daarna de verslagen van ieder der vier hoofdinspecteurs over hun eigen inspectie.

De centrale raad klaagt in zijn verslag weer, dat het gemis van een laboratorium zich ook in 1908 weer sterk deed gevoelen, maar verheugt zich er over, dat de oprichting van het nieuwe gebouw een goed eind vorderde, zoodat binnen niet te langen tijd in die leemte zal voorzien zijn. Op het gebied der volkshuisvesting werd met vrucht gearbeid. Overal hebben de bouwverordeningen aan de ergste misstanden paal en perk gesteld; steeds nemen de vereenigingen in het belang van de volkshuisvesting in aantal toe. Een leemte is, dat nog steeds, zelfs in grootere gemeenten, geen uitbreidingsplan is vastgesteld.

Het verslag omtrent de proefinstallatie voor biologische reiniging van afvalwater te Tilburg neemt weer een groot aantal bladzijden in de bijlagen in beslag. Op een door de Tweede Kamer gestelde vraag, of de proeven met deze inrichting als geëindigd beschouwd konden worden, berichtte de raad, dat voortzetting dier proefnemingen vereischt werd. Op dit verslag volgt dat over de septictank-inrichting aan het slachthuis te Leiden en dat over de proefnemingen met de biologische zuiveringsinrichting aan de stoomzuivelfabriek te Fijnaart, waarmede in 1907 een begin was gemaakt. De onderzoekingen te Leiden liepen over het eerste halve jaar van 1908 en